

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Havs- och vattenmyndigheten

Yttrande över förslag om förlängd rapporteringstid vid visst yrkesfiske i sötvattensområdena samt ändring av uppgiftslämnande i sötvattenjournalen

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslagen innebär ändringar i föreskrifterna (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena, såtillyvida att

- rapporteringstiden för visst fiske föreslås ske senast 14 dagar, i stället för två dagar, efter den kalendermånads slut som fisket bedrevs.
- kravet på redovisning av antal fångade individer ska endast omfatta lax, öring och röding, till skillnad från tidigare även gädda och gös.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Förslagsställaren, Havs- och vattenmyndigheten (HaV), anger att rapporteringen i sötvattensjournalen har förändrats genom nya regler fr.o.m. den 1 januari 2023, vilket bl.a. innebär krav på förändrat uppgiftslämnande och inrapporteringstid.

Efter implementeringen har HaV blivit uppmärksam på att yrkesfisket behöver mer tid för ifyllandet och att tiden för att månadsrapportera är för kort. HaV anger att eftersom det för HaV i dagsläget inte har någon betydelse om uppgifterna kommer in 14 dagar efter månadsens slut i stället för två dagar, föreslås att tiden för inrapportering för arter som omfattas av månadsrapportering återgår till den som gällde före den 1 januari 2023, d.v.s. 14 dagar. Bestämmelserna om att rapportera lax vid fiske med fasta fällor norr om latitud 63 30 N berörs inte av innevarande ändringsförslag.

HaV anger vidare att enligt de nya reglerna ska fångstmängden för ett antal arter anges i antal individer utöver vikt i kg. De aktuella arterna är röding, gös, gädda, öring och lax. Att få data på antal individer anges vara värdefullt då det kan bidra till sjötäckande, områdesvisa och säsongsvisa data på medelstorleken, vilken är en viktig indikator för beståndsstatus. HaV anger att efter implementeringen av de nya reglerna har dock fisket upprepade gånger lyft att

det framför allt avseende gös och gädda är väldigt tidskrävande och ibland logistiskt omöjligt att räkna fångsten då fångstmängderna ofta är stora. HaV föreslår därför att kravet om att ange fångstmängd i antal individer, avseende gädda och gös, ska tas bort och fortsättningsvis endast anges i vikt (kg). Kravet att ange fångstmängd i antal individer kvarstår avseende lax, röding och öring.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Avseende rapporteringstiden anges att alternativet är att bestämmelsen inte ändras. Detta anges innebära en tidspress för yrkesfiskarna vilket inte står i relation till det behov som HaV i dagsläget har för att få in uppgifterna.

Avseende uppgiftslämnande anges alternativet vara att ha kvar bestämmelsen om att fångstmängden ska anges i vikt och antal för röding, gädda, gös, lax och öring. På grund av de problem som fisket möter då de ska ange antal individer av gös och gädda kan det dock innebära att det data som erhålls inte håller tillräckligt bra kvalitet för att analyserna ska spegla verkligheten. HaV anger dock att man fortfarande anser att uppgifter om individer bidrar till värdefulla data för bedömning av beståndsstatus och att det bör utredas om det finns andra metoder för att erhålla kvalitativa data.

Regelrådet gör följande bedömning. HaV har i innevarande konsekvensutredning endast uttryckligen redovisat alternativet att inte ändra de föreslagna bestämmelserna, så som de lyder från den 1 januari 2023. Regelrådet saknar emellertid redovisning av andra alternativa lösningar, både vad gäller rapporteringstider och vad gäller rapportering av enskilda individer. Sådana redovisningar saknades i stor utsträckning även i den tidigare konsekvensutredningen (ert dnr 02969-2022, vårt dnr RR 2022-234). HaV anger exempelvis självt att det bör utredas om det finns andra metoder för att erhålla kvalitativa data för att uppskatta fångst eller bestånd av, som Regelrådet förstår det, gädda och gös. En sådan utredning kunde omfatta även övriga fiskearter. Dessutom borde en sådan utredning ha gjorts innan beslut om ändrade föreskrifter. Detsamma gäller samråd med berörda. Det är dock ett steg i rätt riktning att HaV nu föreslår delvisa ändringar som synes godtagbara respektive gynnsamma för myndigheten själv och för vissa berörda aktörer, men redovisningen av alternativa lösningar är likväl inte tillräcklig.

Regelrådet bedömer därför att redovisningen av alternativa lösningar är bristfällig, men redovisningen av effekter om regleringen inte kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att regleringen berör fiske i sötvattensområdet, vilket faller inom det nationella handlingsutrymmet, samt att regleringen är förenlig med de krav som följer av Sveriges anslutning till EU och Sveriges generella skyldighet att vidta kontrollåtgärder för att efterleva de krav som ställs inom den gemensamma fiskeripolitiken samt krav på miljöområdet för att säkerställa biodiversitet.

Regelrådet bedömer att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är tillräcklig och därmed godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

HaV anger att man har för avsikt att ändra reglerna snarast möjligt och föreslår att de ska träda i kraft den 10 juli 2023. Eftersom föreslagna regler delvis är en återgång till tidigare regler är det HaV:s uppfattning att det inte behövs några andra informationsinsatser än publicering på hemsidan och utskick via Fiskenytt (riktat utskick till yrkesfisket).

Regelrådet bedömer redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser knapphändig, men, mot bakgrund av redovisningen i den föregående konsekvensutredningen och att de nu föreslagna bestämmelserna inte torde medföra några särskilda bekymmer för de berörda, tillräcklig och därmed godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

HaV anger att ca 200 yrkesfiskare som rapporterar i sötvattensjournal och som inte fiskar efter lax med fasta fällor norr om latituden 63 30 N berörs av förslaget om ändrad rapporteringstid. Avseende förslagen om uppgiftslämnande om antal individer anges ca 140 yrkesfiskare som fiskar gös och gädda i de stora sjöarna samt övriga sjöar och vattendrag och som omfattas av de rapporteringskrav som följer av FIFS 2004:37 kap 1b berörs.

Regelrådet noterar att det i innevarande remiss saknas redovisning av storlek på berörda företag. I den tidigare remissen anges att uppgifter om företagsstruktur samt antalet anställda på fiskeföretagen saknas, då detta inte är en uppgift som HaV har tillgång till, men uppskattar att majoriteten av aktörerna är ensamföretagare eller har mikroföretag. Denna beskrivning borde ha funnits med även i denna remiss.

Regelrådet bedömer därför att redovisningen av berörda företag utifrån antal och bransch är tillräcklig och därmed godtagbar, men att redovisning av berörda företag utifrån storlek saknas och därmed är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges att ändringen avseende förlängd rapporteringstid inte kommer att innebära några kostnadsmässiga konsekvenser. Däremot kommer det innebära att fisket får mer tid på sig att rapportera in sitt fiske. Ändringen avseende uppgiftslämnandet innebär en kostnadsmässig lättnad då arbetsbördan minskar för de yrkesfiskare som idag måste ange fångstmängderna av gös och gädda i antal individer utöver vikt i kg. Det anges vidare att regleringen inte bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Regelrådet konstaterar att det fortfarande saknas kvantitativa uppgifter om tids- och kostnadsåtgång för rapportering. Som Regelrådet påpekade i sitt yttrande över den tidigare konsekvensutredningen är detta vanligen en nödvändighet för att förstå vad förslaget till föreskriftsändringar innebär, oavsett om det är fråga om ökad eller minskad tidsåtgång eller kostnad. I just detta förslag, som innebär begränsade förslag på lättnader för visst fiske jämfört med de regler som trädde i kraft 1 januari, är avsaknad av kvantitativa uppgifter inte lika allvarlig.

Regelrådet bedömer därför redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar i detta ärende.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Som redovisats ovan anges att regleringen inte bedöms få effekter av betydelse för företags konkurrensförmåga.

Regelrådet saknar resonemang kring bedömningen, men ser ingen anledning att ifrågasätta den och finner därför redovisningen i detta avseende godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Som redovisats ovan anges att regleringen inte bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar eller villkor i övrigt.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta denna bedömning och finner därför redovisningen i detta avseende godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det saknas uttrycklig redovisning av särskilda hänsyn till små företag, men då det kan konstateras att den aktuella typen av fiske framför allt bedrivs av små företag samt att det rör sig om efterfrågade lättnader i regelverket, bedömer Regelrådet att avsaknad av redovisning är godtagbar i detta ärende.

Sammantagen bedömning

Regelrådet anser att det är positivt att HaV tagit till sig de synpunkter som framförts och genomfört vissa ändringar för att förenkla för berörda företag. Det är dock anmärkningsvärt att samråd med dessa inte genomfördes inom ramen för konsekvensutredningen av förslagen till föreskriftsändringar som sedan trädde i kraft den 1 januari. Det är även anmärkningsvärt att för innevarande remiss relevanta synpunkter framförda i ordinarie remissrunda då inte omhändertogs. Om ett sådant samråd hade skett redan innan de nya föreskrifterna beslutades hade detta besparat såväl HaV som företagen och remissinstanserna både tid och bekymmer. Regelrådet konstaterar vidare att HaV inte synes omhändertagit den kritik Regelrådet riktade i sitt tidigare yttrande, framför allt rörande redovisning av förväntade kostnader för det nya regelverket. Mot bakgrund av karaktären på förslagen i innevarande remiss är det framför allt redovisningen av alternativa lösningar som är bristfällig. Regelrådet vill understryka vikten av grundlig konsekvensutredning för att regelverket i så stor utsträckning som möjligt kan undvika onödiga kostnader för berörda företag. Regelrådet rekommenderar därför att HaV genomför den utredning om alternativa metoder för att erhålla de uppgifter som anses behövliga innan ytterligare föreskriftsändringar görs. Mot bakgrund av att innevarande remiss innehåller begränsade, och för företag gynnande, förslag gör emellertid Regelrådet bedömningen att konsekvensutredningen i detta ärende är godtagbar.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 4 juli 2023.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Hanifeh Khayyeri, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjör.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande